

The UCLA Geriatrik Tutumlar Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *The UCLA Geriatrik Tutumlar Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31597>

Özet

UCLA Geriatrik Tutumlar Ölçeği (UCLA-GA), özellikle **sa?lık hizmeti sunucular?nın** ya?lı bireylere yönelik tutumlar?n? de?erlendirmek amacıyla geli?tirilmis? bir ölçektir. Bu ölçeğin Türkçe uyarlamas?, ?ahin ve arkadaş?lar? tarafından 2012 yılında ger?ekleştirilmiştir. Ölçek, sa?lık profesyonellerinin geriatrik bak?ma ve ya?lı bireylere kar?? sahip oldu?u bili?sel ve duygusal e?itimi sistematik bir ?ekilde ölçmeyi hedefler. Uyarlama çal??mas?, ölçeğin Türkiye'deki sa?lık bakım?nda geçerli ve güvenilir bir araç olarak kullan?labilece?ini göstermektedir. Bu araç, ya?lı bak?m? alan?ndaki e?itim ihtiya?lar?n? belirleme ve olumsuz tutumlar? düzeltme çabalar?na bilimsel bir zemin sa?lamaktadır.

Orijinal İngilizce versiyonun 14 maddelik yap?s? korunmu? olup, Türkçe versiyonun dört temel faktör altında topland??? belirlenmiştir: Sosyal De?erler, T?bbi Bak?m, Merhamet ve Kaynak Da??tım?. Bu faktörler, ya?lı bireylere gösterilen sayg?dan, kronik hastalıklar?n tedavisine yönelik inançlara ve toplumsal sorumluluk alg?s?na kadar geni? bir yelpazedeki tutumlar? kapsamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Geriatri, Tutumlar, Ya?lılık, Sa?lık Çal??anlar?, UCLA-GA, Ölçek Uyarlama, Psikometri, Ya?lı Bak?m?.

Yazarlar

Sahin, S., Mandiracioglu, A., Tekin, N., Senuzun, F., & Akcicek, F.

Amaç

UCLA Geriatrik Tutumlar Ölçeği'nin temel amacı, **sa?lık hizmetleri** alanında çal??an profesyonellerin ya?lı bireylere ve geriatrik bak?ma yönelik mevcut tutumlar?n? bilimsel yöntemlerle saptamaktır. Ya?lı nüfusun artmasıyla birlikte, sa?lık çal??anlar?nın ya?lılara kar?? geli?tirdi?i tutumlar, sunulan bak?m?n kalitesini ve etkinli?ini do?rudan etkilemektedir. Bu nedenle, ölçek, olumlu veya olumsuz tutumlar?n düzeyini belirleyerek e?itim programlar?n?n ve müdahale stratejilerinin geli?tirilmesine rehberlik etmeyi amaçlamaktadır.

Türkçe uyarlama çal??ması (2012), ölçeğin kültürel ve dilsel e?de?erlili?ini sa?layarak, Türkiye'deki t?p ve sa?lık alanında çal??an bireylerin geriatriye bak?? aç?s?n? standart bir araçla ölçme imkanı sunmuştur. Bu sayede, Türkiye'deki sa?lık sisteminde ya?lı ayrımcılı???nın (ageism) varlı???n? ve düzeyini ara?tırmacılar için ölçülebilir hale getirmiştir.

Yapı

UCLA Geriatrik Tutumlar Ölçeği, **yaşlılık** ve geriatrik bakıma yönelik tutumlar ölçeği çok boyutlu bir yapıyı temsil eder. Ölçek, bireylerin yaşlılıkla ilgili sosyal normlara, tıbbi uygulamalara, kişisel duygusal tepkilere ve kaynak dağılımına ilişkin inançları ve duyguları değerlendirir. Uyarılma çalışmasında elde edilen **Faktör Analizi** sonuçları, ölçeğin dört ana alt boyutu olduğunu teyit etmektedir.

Bu dört yapısal boyut şunlardır: **Sosyal Değerler** (yaşlıların toplumsal rolüne dair inançlar), **Tıbbi Bakım** (yaşlı hastaların tedavi sonuçlarına dair iyimserlik veya karamsarlık), **Merhamet** (yaşlı hastalara gösterilen empati ve özel ilgi düzeyi) ve **Kaynak Dağılımı** (yaşlıların bakımının toplumsal bir sorumluluk olup olmadığına dair inançlar). Bu boyutlar, yaşlı bireylere yönelik genel tutumun karmaşık doğasını yakalamakta ve farklı tutum bileşenlerini birbirinden ayırmaktadır.

Geçerlik

UCLA Geriatrik Tutumlar Ölçeği'nin Türkçe versiyonunun yapı geçerliği, faktör analizi ve ilgili istatistiksel testlerle değerlendirilmiştir. Verilerin faktör analizine uygunluğunu değerlendirmek için yapılan testlerde önemli bulgular elde edilmiştir. **KMO (Kaiser-Meyer-Olkin)** değeri 0.72 olarak hesaplanmıştır, bu da veri setinin faktör analizi için kabul edilebilir düzeyde olduğunu göstermektedir.

Ayrıca, verilerin çok değişkenli normal dağılımdan gelip gelmediğini test eden **Barlett Sphericity Testi** sonucu 368.85 olarak bulunmuş ve bu değer $p < 0.0001$ düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı çıkmıştır. Bu sonuçlar, maddeler arasındaki korelasyon matrisinin faktör analizi için uygun olduğunu ve ölçeğin yapısal geçerliğe sahip olduğunu desteklemektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik analizleri, iç tutarlılık ve zamana bağlı istikrar (test-tekrar test) yöntemleri kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin iç tutarlılığını gösteren **Cronbach Alfa** güvenirlik katsayısı 0.67 olarak bulunmuştur. Bu değer, sosyal bilimlerde araştırmalar için alt sınır olan 0.70'in hemen altında olsa da, tutum ölçekleri ve kısa formlar için kabul edilebilir bir düzeyde değerlendirilebilir.

Madde-toplam korelasyonları, maddelerin genel ölçek puanıyla ne kadar tutarlı olduğunu göstermekte olup, bu değerler 0.32 ile 0.68 arasında değişmektedir. Bu aralık, maddelerin ölçeğin ölçtüğü genel yapıyla makul düzeyde ilişkili olduğunu işaret eder. **Test-tekrar test** güvenirlik sonuçlarına göre ise korelasyon katsayısı (r) 0.51 olarak belirlenmiştir. Maddeler için iki test arasındaki korelasyonlar 0.22 ile 0.65 arasında anlamlı düzeyde bulunmuştur, bu da ölçeğin

zaman içinde nispeten istikrarlı sonuçlar verdiğini göstermektedir.

Faktör Analizi

Uygulanan temel bileşenler analizi sonucunda, 14 maddelik UCLA-GA ölçeğinin Türkçe versiyonunun dört faktör altında toplandığı görülmüştür. Bu dört faktör, ölçeğin toplam varyansının %48.1'ini açıklamaktadır. Bu oran, ölçeğin yapısal olarak güçlü bir yapıya sahip olduğunu ve faktör yapısının orijinal ölçekle tutarlı olduğunu göstermektedir.

Faktör yapısı ve madde dağılımları aşağıdaki gibidir:

Sosyal Değerler: 2 madde içerir. Yaşlıların modern topluma ayak uydurma hızı ve toplumsal katkıları hakkındaki inançları ölçer.

Tıbbi Bakım: 4 madde içerir. Özellikle **kronik hastalıklar** olan yaşlı hastaların tedavilerinin sonuçlarına dair umutluluk veya umutsuzluk derecesini değerlendirir.

Merhamet: 4 madde içerir. Sağlık çalışanlarının yaşlı hastalara karşı duyduğu sempati, gösterdiği dikkat ve şefkat düzeyini ölçer.

Kaynak Dağılımı: 4 madde içerir. Yaşlı kişilerin bakımının sağlanması bireysel mi yoksa **toplumsal sorumluluk** mu olduğuna dair tutumları inceler.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon) Ölçeği

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme. Yanıtlar 1="Kesinlikle katılmıyorum" ile 5="Kesinlikle Katılıyorum" arasında değişmektedir.

Mevcut Dil: Türkçe

Hedef Kitle: Sağlık Çalışanları ve Sağlık Alanı Öğrencileri

Yaş Grubu: Yetkinler (Genellikle sağlık sektöründe çalışanlar veya eğitim görenler)

Nüfus Detayları: Orijinal uyarlama çalışması, tıp, hemşirelik ve ilgili sağlık disiplinlerindeki profesyonelleri kapsamaktadır.

Test Metodolojisi: Bireysel olarak uygulanan öz bildirim envanteri (Self-report attitude inventory).

Anahtar Kelimeler

Geriatrik Tutum, Likert Ölçeği, İç Tutarlılık, Test-Tekrar Test Güvenirliği, KMO, Geriatri Eğitimi.

Ölçenin, Ücret ve Test Yeri?

Ölçeğin orijinal geliştiricileri UCLA Geriatri Bölümü'dür. Türkçe uyarlama çalışması 2012 yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin akademik ve araştırma amaçlı kullanımı için genellikle sorumlu yazar (Sevnaz Şahin) ile iletişime geçilmesi önerilir.

Sorumlu yazar ile iletişim bilgileri: drsevnaz@hotmail.com

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: the-ucla-geriatrics-attitudes-ucla-ga-scale-toad.pdf

Kaynaklar

Sahin, S., Mandiracioglu, A., Tekin, N., Senuzun, F., & Akcicek, F. (2012). Attitudes toward the elderly among the health care providers: Reliability and validity of Turkish version of the UCLA Geriatrics Attitudes (UCLA-GA) scale. *Archives of Gerontology and Geriatrics*, 55(1), 205-209.

Makaleye erişim linki: sciencedirect.com

UCLA Geriatrik Tutumlar Ölçeği Maddeleri

Ölçek, toplam 14 maddeden oluşmaktadır ve bu maddeler dört alt boyuta ayrılmıştır. Ayrıca, her bir faktör ve ilgili örnek madde sunulmuştur:

Sosyal Değerler (2 m): Genelde yaşıtlı kişiler modern topluma göre çok yavaş hareket ederler.

Tıbbi Bakım (4 m): Kronik hastalıkları olan yaşıtlı hastaların tedavileri umutsuzdur.

Merhamet (4 m): Yaşıtlı hastalara daha genç hastalara göre daha dikkatli olma ve daha çok sempati duyma eğilimindeyim.

Kaynak Dağılımı (4 m): Yaşıtlı kişilerin bakımını sağlamak toplumun sorumluluğudur.